

Tekstilės gaminių žalieji pirkimai. Aplinkos apsaugos kriterijų taikymas

VIEŠŲJŲ
PIRKIMŲ
TARNYBA

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba), suderinusi su Aplinkos ministerijos specialistais, teikia apibendrintą informaciją dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 patvirtinto [Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo](#) (toliau – Tvarkos aprašas) taikymo vykdant tekstilės gaminių žaliuosius pirkimus.

Tekstilės gaminiai (išskyrus darbo rūbus) patenka į **Produktų, kurių viešiesiems pirkimams ir pirkimams taikytini minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą**, nurodytą Tvarkos aprašo 1 priede (toliau – produktų sąrašas) ir jiems yra patvirtinti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, nurodyti Tvarkos aprašo 2 priedo IX skyriuje TEKSTILĖS GAMINIAI.

Perkant tekstilės gaminius – darbo rūbus, laikoma, kad pirkimo objekto nėra produktų sąrašė ir jiems minimalių aplinkos apsaugos kriterijų nustatyti nėra privaloma. Darbo rūbai turėtų būti suprantami kaip rūbai, kuriems taikomi specialūs su darbų sauga susiję reikalavimai, pavyzdžiui, dėl pluošto degumo ar kitų specifinių savybių. Uniformos, kurioms nėra taikomi specialūs su darbų sauga susiję reikalavimai, neturėtų būti priskiriamos prie darbo rūbų, todėl joms yra taikytini minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai.

Tvarkos aprašo 2 priedas

MINIMALŪS APLINKOS APSAUGOS KRITERIJAI

IX SKYRIUS TEKSTILĖS GAMINIAI

9. Tekstilės gaminiai (išskyrus darbo rūbus):

9.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai tekstilės gaminiams, kurių bent 80 proc. masės sudaro austi, neausti arba megzti tekstilės pluoštai:

9.1.1. tekstilės pluoštuose neturi būti cheminių medžiagų, pripažintų didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytų į kandidatinių autorizotinių cheminių medžiagų sąrašą pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. [1907/2006](#) dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (toliau – REACH reglamentas), 59 straipsnį, jeigu jų koncentracija produkte didesnė kaip 0,1 proc. pagal masę;

9.1.2. tekstilės pluoštuose negali būti šių medžiagų:

Medžiagų grupė	Taikomi apribojimai medžiagoms	Koncentracijos ribos	Bandymo metodas
----------------	--------------------------------	----------------------	-----------------

1. Azodažikliai <i>Taikymo sritis:</i> drabužiai, kurių sudėtyje yra akrilo, medvilnės, poliamido ir vilnos	Negalima naudoti azodažiklių, galinčių skilti į aromatinius aminos.	Kiekvieno amino ne daugiau kaip 30 mg/kg	LST EN 14362-1 ir LST EN 14362-3 arba lygiavertis bandymo metodas
2. Formaldehidas <i>Taikymo sritis:</i> visi drabužiai ir interjero tekstilė*, kurių sudėtyje yra natūralių pluoštų	Formaldehido likučiams galutiniame gaminyje taikomos ribinės vertės: - kūdikiams ir vaikams iki 3 metų - visi kiti produktai	Vaikų (0–3 m.) drabužiams – ne daugiau kaip 16 ppm Visi kiti produktai – ne daugiau kaip 75 ppm	LST EN ISO 14184-1 arba lygiavertis bandymo metodas
3. Pagalbinės medžiagos <i>Taikymo sritis:</i> visi tekstilės pluoštai	Nurodytų medžiagų negali būti galutiniame gaminyje: - nonifenolio - oktifenolio	Bendras kiekis < 100 mg/kg	
	- nonilfenoletoksilatų - oktifenolio etoksilatų	Bendras kiekis < 100 mg/kg	ISO 18254-1 arba ISO 18254-2 arba lygiavertis bandymo metodas
4. Dangos, laminatai ir membranos <i>Taikymo sritis:</i> jei integruota į tekstilės pluoštų struktūrą	Dangos, plastizolio raštų, laminatų, membranų ir plastiko priedų sudėtyje negali būti šių ftalatų: - DEHP (bis-(etiheksil)ftalato) - BBP (butilbenzilftalato) - DBP (dibutilftalato) - DMEP (bis-2-metoksietilftalato) - DIBP (diizobutilftalato) - DIHP (Di-C6-8 šakotųjų alkilftalatų) - DHNUP (Di-C7-11 šakotųjų alkilftalatų) - DHP (di-n-heksilftalatų)	Bendras kiekis ne daugiau kaip 0,10 proc. bendro produkto masės	LST EN ISO 14389 arba lygiavertis bandymo metodas

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (9.1.1 ir 9.1.2 papunkčiams) bandymų ataskaita, pripažintos įstaigos arba paskelbtosios (notifikuotos) institucijos atlikto bandymo protokolas, *EU Ecolabel* arba kitas I tipo ekologinis ženklas, atitinkantis standartą LST EN ISO 14024 „Aplinkosauginiai ženklai ir aplinkosauginės deklaracijos. I tipo aplinkosauginis ženklinimas. Principai ir procedūros“, *OEKO-TEX® STANDARD 100* sertifikatas arba kitas lygiavertis įrodymas.

9.2. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai taikomi tekstilės gaminiams, kuriuose:

9.2.1. naudojamas poliesterio pluoštas turi būti 100 proc. pagamintas iš perdirbtų atliekų;

9.2.2. naudojamas medvilnės pluoštas turi atitikti bent vieną iš šių minimalių aplinkos apsaugos kriterijų:

9.2.2.1. sudarytas iš ne mažiau kaip 20 proc. organiškai išgautos medvilnės pagal nustatytus reikalavimus 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. [834/2007](#) dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91;

9.2.2.2. sudarytas iš ne mažiau kaip 10 proc. perdirbtos medvilnės pluošto.

*Interjero tekstilės gaminiai: patalpose naudoti skirti tekstilės gaminiai, kurių bent 80 proc. masės sudaro austi, neausti arba megzti tekstilės pluoštai. Jiems priskiriama patalynė, rankšluosčiai, staltiesės ir užuolaidos (pagal [Europos Komisijos darbinį dokumentą](#)).

Skelbiamas tekstilės gaminių pirkimas bus laikomas žaliuoju pirkimu, jame nustačius aplinkosauginius reikalavimus vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.1 papunkčiu (nustatomi visi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, kurie yra aktualūs konkrečiame pirkime.) arba Tvarkos aprašo 4.2 papunkčiu (nustatomas reikalavimas dėl I tipo ekologinio ženklavimo).

Tvarkos aprašo 4.1 p. minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymas

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.1 papunkčiu tekstilės gaminių (išskyrus darbo rūbų) pirkimas bus priskiriamas prie žaliųjų, jei įsigijami tekstilės gaminiai, kurių bent 80 proc. masės sudaro austi, neausti arba megzti tekstilės pluoštai, atitiks Tvarkos aprašo 2 priedo 9 punkto (toliau – Tvarkos aprašo 9 punktas) **visus 9.1 papunkčio kriterijus (atsižvelgiant į nurodytą taikymo sritį) ir tuos 9.2 papunkčio kriterijus, kurie yra aktualūs konkrečiame pirkime.** Jei perkamas tekstilės gaminyje, kurio sudėtyje nėra poliesterio ir (ar) medvilnės pluošto, tokiu atveju perkamas tekstilės gaminyje privalo atitikti visus Tvarkos aprašo 9.1 papunkčio kriterijus.

Pavyzdys Nr. 1

Tekstilės gaminyje	Minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai
Perkamas tekstilės gaminyje, pagamintas tik iš poliesterio pluošto	Tekstilės pluoštuose neturi būti cheminių medžiagų, pripažintų didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytų į kandidatinių autorizuotinių cheminių medžiagų sąrašą pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (toliau – REACH reglamentas), 59 straipsnį, jeigu jų

koncentracija produkte didesnė kaip 0,1 proc. pagal masę (Tvarkos aprašo 9.1.1 papunktis).

Tekstilės pluoštuose negali būti medžiagų, išvardintų Tvarkos aprašo 9.1.2 papunktyje (pagal taikymo sritį).

Poliesterio pluoštas turi būti 100 proc. pagamintas iš perdirbtų atliekų (Tvarkos aprašo 9.2.1 papunktis).

Pavyzdys Nr. 2

Tekstilės gaminys	Minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai
Perkamas tekstilės gaminys, pagamintas tik iš medvilnės pluošto	<p>Tekstilės pluoštuose neturi būti cheminių medžiagų, pripažintų didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytų į kandidatinių autorizuotinių cheminių medžiagų sąrašą pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (toliau – REACH reglamentas), 59 straipsnį, jeigu jų koncentracija produkte didesnė kaip 0,1 proc. pagal masę (Tvarkos aprašo 9.1.1 papunktis).</p>
	<p>Tekstilės pluoštuose negali būti medžiagų, išvardintų Tvarkos aprašo 9.1.2 papunktyje (pagal taikymo sritį).</p>
	<p>Medvilnės pluoštas turi atitikti bent vieną iš šių minimalių aplinkos apsaugos kriterijų:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="563 1384 1465 1603">1) turi būti sudarytas iš ne mažiau kaip 20 proc. organiškai išgautos medvilnės pagal nustatytus reikalavimus 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (Tvarkos aprašo 9.2.2.1 papunktis);<li data-bbox="563 1612 1465 1693">2) turi būti sudarytas iš ne mažiau kaip 10 proc. perdirbtos medvilnės pluošto (Tvarkos aprašo 9.2.2.2 papunktis).
	<p>Pastaba: Pirkimo vykdytojas gali pasirinkti ir nustatyti vieną iš Tvarkos aprašo 9.2.2.1 – 9.2.2.2 papunkčiuose minimalių aplinkos apsaugos kriterijų medvilnės pluoštui arba gali nustatyti abu reikalavimus ir leisti tiekėjams patiems pasirinkti ir nurodyti, kurį</p>

konkretų iš 9.2.2 papunktyje nurodytų minimalių kriterijų jo siūlomas medvilnės pluošto tekstilės gaminys (-iai) atitinka.

Pavyzdys Nr. 3

Tekstilės gaminys	Minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai
Perkamas tekstilės gaminys, kurio sudėtis yra mišri – medžiagos pluoštinė sudėtis susideda, pavyzdžiui iš: 20% ($\pm 10\%$) vilnos, 50% ($\pm 10\%$) poliesterio ir 30% ($\pm 10\%$) medvilnės	<p>Tekstilės pluoštuose neturi būti cheminių medžiagų, pripažintų didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytų į kandidatinių autorizuotinių cheminių medžiagų sąrašą pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (toliau – REACH reglamentas), 59 straipsnį, jeigu jų koncentracija produkte didesnė kaip 0,1 proc. pagal masę (Tvarkos aprašo 9.1.1 papunktis).</p> <p>Tekstilės pluoštuose negali būti medžiagų, išvardintų Tvarkos aprašo 9.1.2 papunktyje (pagal taikymo sritį).</p> <p>Visas tekstilės gaminyje esantis poliesterio pluoštas turi būti 100 proc. pagamintas iš perdirbtų atliekų (Tvarkos aprašo 9.2.1 papunktis).</p> <p>Medvilnės pluoštas turi atitikti bent vieną iš šių minimalių aplinkos apsaugos kriterijų:</p> <ol style="list-style-type: none">1) turi būti sudarytas iš ne mažiau kaip 20 proc. organiškai išgautos medvilnės pagal nustatytus reikalavimus 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (Tvarkos aprašo 9.2.2.1 papunktis);2) turi būti sudarytas iš ne mažiau kaip 10 proc. perdirbtos medvilnės pluošto (Tvarkos aprašo 9.2.2.2 papunktis). <p>Pastaba: Pirkimo vykdytojas gali pasirinkti ir nustatyti vieną iš Tvarkos aprašo 9.2.2.1 – 9.2.2.2 papunkčiuose minimalių aplinkos apsaugos kriterijų medvilnės pluoštui arba gali nustatyti abu reikalavimus ir leisti tiekėjams patiems pasirinkti ir nurodyti, kurį konkretų iš 9.2.2 papunktyje nurodytų minimalių kriterijų jo siūlomas medvilnės pluošto tekstilės gaminys (-iai) atitinka.</p>

Tvarkos aprašo 4.2 p. reikalavimai dėl I tipo ekologinių ženklų

Perkant tekstilės gaminius žaliąjį pirkimą galima įvykdyti nustačius reikalavimą, kad perkamas tekstilės gaminytis atitinka I tipo ekologinio ženklo reikalavimus pagal standartą LST EN ISO 14024 „Aplinkosauginiai ženklai ir aplinkosauginės deklaracijos. I tipo aplinkosauginis ženklinimas. Principai ir procedūros“ arba lygiavertį ir yra paženklintas I tipo ekologiniu ženklu arba kitu tiekėjo pateiktu lygiavertiu įrodymu (pvz., EU Ecolabel, Nordic Swan, Blue Angel, El Distintiu, Milieukeur, Österreichisches Umweltzeichen, NF Environnement, The Hungarian Eco-label, Polish Eco Mark-Znak EKO arba kitu I tipo ekologiniu ženklu). Norint įvykdyti žaliąjį pirkimą vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.2 papunkčiu, būtina atlikti rinkos tyrimą ir įsitikinti ar norimi įsigyti tekstilės gaminiai gali būti ženklinami I tipo ekologiniais ženklais, ar yra tokių produktų pasiūla rinkoje, ar toks reikalavimas yra proporcingas ir dirbtinai neribos konkurencijos.

Jei prekių, atitinkančių minimalius aplinkos apsaugos kriterijus pasiūla yra didesnė ir tokiu būdu mažiau ribojama konkurencija nei nustatant Tvarkos aprašo 4.2 papunkčio reikalavimą dėl I tipo ekologinio ženklo, rekomenduojama taikyti reikalavimus pagal Tvarkos aprašo 4.1 papunktį ir nustatyti visus prekėms, esančioms produktų sąrašė, patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus. Ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą išrenkant pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, galima skirti papildomus balus tekstilės gaminiams, atitinkantiems I tipo ekologinio ženklo reikalavimus.

Daugiau informacijos apie I tipo ekologinius ženklus galima rasti Tarnybos parengtame pranešime [„Ka reikia žinoti apie I tipo ekologinius ženklus“](#).

Ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą išrenkant pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, jeigu laimėjęs tiekėjas vertinant pasiūlymus už atitiktą aplinkos apsaugos kriterijams negauna balų (t. y., gauna „0“ balų), toks pirkimas negalėtų būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų, nes nebuvo įsigytas produktas, atitinkantis aplinkosauginius kriterijus. Tokiu atveju pirkimas galėtų būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų tik tuomet, jeigu kituose pirkimo dokumentuose (pavyzdžiui, sutartyje ar techninėje specifikacijoje) buvo nustatyti privalomi aplinkos apsaugos kriterijai.

Rekomenduojami papildomi aplinkosauginiai kriterijai

Pirkimo vykdytojas, siekdamas didesnio aplinkosauginio poveikio visada gali nustatyti ne tik Tvarkos aprašo 4.1 ir (arba) 4.2 papunkčio reikalavimus, bet ir **papildomus** aplinkosauginius reikalavimus, pavyzdžiui, nustatyti papildomus aplinkosauginius reikalavimus nebenaudojamos tekstilės perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui, kai tai įmanoma (tokiu atveju pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta sąlyga, kad tiekėjas turi priimti tekstilės gaminius ir juos atiduoti perdirbimui ir/ar

pakartotiniam naudojimui ir pateikti įrodymus, kad ši sąlyga įvykdyta), tvaresniam transportavimo būdui ir kt.

Pavyzdys Nr. 1

Papildomas aplinkos apsaugos kriterijus nustatomas kaip pasiūlymų vertinimo kriterijus, už kurį suteikiami papildomi balai (kai perkami tekstilės gaminiai, pagaminti iš medvilnės pluošto):

[X] balų skiriama tiekėjams už kiekvieną papildomą 10 proc. organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės pluošto kiekį tekstilės gaminyje (pvz., nustačius privalomą minimalų aplinkos apsaugos kriterijų, kad „9.2.2. naudojamas medvilnės pluoštas turi atitikti bent vieną iš šių minimalių aplinkos apsaugos kriterijų: 9.2.2.1. tekstilės gaminiuose naudojamas medvilnės pluoštas turi būti sudarytas iš ne mažiau kaip 20 proc. organiškai išgautos medvilnės pagal nustatytus reikalavimus 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91; 9.2.2.2. sudarytas iš ne mažiau kaip 10 proc. perdirbtos medvilnės pluošto“, papildomi balai galėtų būti suteikiami už didesnę kiekį tekstilės gaminiuose naudojamo organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės pluošto, nei nustatyta techninėje specifikacijoje).

Patikrinimas: pasiūlymų vertinimo metu tiekėjai pateikia:

- a) Global Organic Textile Standard (GOTS) sertifikata, arba „Organic Content Standard“ (OCS) 100 sertifikata, arba OCS banded sertifikata, arba kitą ekologinį ženklą, kuris įrodytų atitiktį nustatytam reikalavimui;
- b) organiškai išgautos medvilnės arba perdirbtos medvilnės pluošto įsigijimo dokumentus, arba
- c) kitus lygiaverčius įrodymus.

Sutarties vykdymo metu – sutartyje turi būti numatyta, kad sutarties vykdymo metu tiekėjas turi pateikti dokumentus, įrodančius, kad galutinis tekstilės gaminyje atitinka tiekėjo pasiūlyme pasiūlytą organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės kiekį tekstilės gaminyje. Taip pat rekomenduojama sutartyje numatyti, kad pirkimo vykdytojas turi teisę kreiptis dėl nepriklausomos ekspertizės atlikimo, t. y. atlikti tekstilės gaminių patikros bandymus. Jei tokių bandymų rezultatai rodo, kad tekstilės gaminiai neatitinka tiekėjo pasiūlyto organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės kiekio tekstilės gaminyje, pirkimo vykdytojas turi spręsti dėl sutartyje numatytų sankcijų taikymo ir (ar) sutarties nutraukimo. Papildomai sutartyje gali būti įtrauktos sąlygos, numatančios, kad jei po nepriklausomos ekspertizės atliktų bandymų tekstilės gaminyje neatitinka tiekėjo pasiūlyme pasiūlytą organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės kiekį tekstilės gaminyje, bandymų išlaidas padengia pirkimo vykdytojas, tačiau jei po bandymų tekstilės gaminyje neatitinka tiekėjo pasiūlyme nurodyto organiškai išgautos arba perdirbtos medvilnės kiekio, šias išlaidas turi padengti tiekėjas.

Pavyzdys Nr. 2

Papildomas aplinkos apsaugos kriterijus nustatomas kaip sutarties vykdymo sąlyga: Tiekėjas turi teikti informaciją apie sutarties galiojimo laikotarpiu pirkimo vykdytojo jam grąžintus nusidėvėjusius tekstilės gaminius. Pirkimo vykdytojo prašymu tiekėjas turi pateikti informaciją apie nusidėvėjusios tekstilės kiekį kilogramais, kuris buvo:

- pakartotinai panaudotas (angl. re-use);
- perdirbtas;
- panaudotas energijai gauti (t.y. tekstilės atliekos įvairiais būdais, paverčiamos atliekomis į šilumą, elektros energiją ar kurą).

Patikrinimas:

- Pasiūlymų vertinimo etape: tiekėjas pateikdamas savo pasiūlymą sutinka, kad ši sutarties sąlyga bus įvykdyta.
- Sutarties vykdymo etape: tiekėjas, pirkimo vykdytojo nurodytu dažnumu, turi pateikti ataskaitą (-as), kurioje (-se) nurodoma, kaip buvo tvarkomi grąžinti nusidėvėję tekstilės gaminiai. Ataskaitoje pateikiama informacija apie tai, kokios tekstilės kiekiai kilogramais buvo perduoti pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ir (ar) energijos gavimui.

(Šaltinis: [Švedijos darnieji kriterijai Skalbimo ir tekstilės paslaugoms](#), žr. kriterijų Susidėvėjusių tekstilės gaminių tvarkymas (angl. „Handling of worn-out textiles“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai

Tvarkos aprašo 9 punkte nurodytas nebaigtinis sąrašas **įrodančių dokumentų**, kurių pirkimo vykdytojas galėtų prašyti norėdamas įsitikinti siūlomų tekstilės gaminių atitiktimi nustatytiems aplinkos apsaugos kriterijams. Taip pat informaciją apie galimus įrodančius dokumentus galima rasti Tarnybos parengtame pranešime [Rekomendacijos dėl minimalių aplinkos apsaugos kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose. Galimi atitiktį įrodantys dokumentai](#).

Pirkimo dokumentuose nustatant aplinkosauginius kriterijus tekstilės gaminiams, pirkimo vykdytojas turi aiškiai nurodyti, kokius įrodančius dokumentus ir kuriuo metu (ar kartu su pasiūlymu, ar sutarties vykdymo metu) tiekėjas privalo pateikti. Priklausomai nuo to, ar pirkimo sąlyga kvalifikuotina kaip techninės specifikacijos sąlyga, ar kaip sutarties vykdymo sąlyga, priklauso tiekėjo pasiūlymo vertinimas. [Kasacinio teismo praktikoje](#) išaiškinta, kad viešojo pirkimo procedūrų metu negalima vertinti sutartinių nuostatų atitikties ir dėl to atmesti tiekėjų pasiūlymų. Taip pat konstatuota, kad, pirkimo sąlygą kvalifikavus išimtinai kaip sutarties vykdymo sąlygą, pirkimo vykdytojas pirkimo procedūrų metu negali vertinti, ar tiekėjo pasiūlymas atitinka tokią sąlygą. Todėl pirkimo vykdytojui turi atsakingai įvertinti ar nustatomos sąlygos laikytinos sutarties vykdymo sąlygomis ar techninės specifikacijos reikalavimais bei pagal tai nustatyti kokie įrodantys dokumentai ir kada bus teikiami. Jei, pavyzdžiui, perkami tekstilės gaminiai dar tik bus gaminami, pirkimo vykdytojas neturi reikalauti iš tiekėjų kartu su pasiūlymu pateikti dokumentus (sertifikatus, bandymo protokolus, kt.), kuriuos

tiekėjas galės gauti tik tuomet, kai prekės bus pagamintos. Tokiu atveju, tiekėjas teikdamas pasiūlymą patvirtina, kad sutinka su visomis pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis ir papildomi dokumentai pasiūlymų vertinimo etape nėra teikiami, o įrodančių dokumentų, kad pagamintas tekstilės gaminytis atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus aplinkos apsaugos kriterijus, pirkimo vykdytojas turi reikalauti sutarties vykdymo metu.

Pažymėtina, kad daugeliu atvejų aplinkosauginiai kriterijai turi tapti sutarties vykdymo sąlygomis. Sutarties vykdymo metu pirkimo vykdytojas privalo prižiūrėti, kad tiekėjas šių reikalavimų laikytųsi įgyvendinant sutartį, t. y., pirkimo vykdytojas, prieš priimdamas pristatytus tekstilės gaminius, turi įsitikinti, kad tekstilės gaminiai atitinka pirkimo dokumentų reikalavimus, įskaitant ir aplinkos apsaugos kriterijus.

Tvarkos aprašo 5 p. taikymas, kai vykdomos neskelbiamos derybos ar neskelbiamas mažos vertės pirkimas

Tvarkos aprašo 5 punktas numato išimtį: vykdant neskelbiamas derybas ar neskelbiamą mažos vertės pirkimą, minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai yra taikomi pasirinktinai – pirkimo vykdytojas vykdo žaliąjį pirkimą vadovaudamasis bet kuriuo (–iais) Tvarkos aprašo 4 punkto papunkčiu (–ais), neatsižvelgdamas į tai, ar produktas yra įtrauktas į produktų sąrašą. Tokiu atveju taikyti minimalius aplinkos apsaugos kriterijus tekstilės gaminiams pagal Tvarkos aprašo 4.1 punktą nėra privaloma. Daugiau informacijos [DUK](#).

Savarankiškai nustatant aplinkosauginius kriterijus, gali būti naudinga ši informacija: [Europos Komisija - Žalieji pirkimai](#) (dokumentas – „[Tekstilės gaminiai](#)“).

Tvarkos aprašo 6 p. reikalavimai pakuotėms

Jeigu įsigyjama **produktų sąrašė** esanti prekė, kuri turi būti tiekiamas ar perduodamas antrinėje pakuotėje, ji turi atitikti pakuotėms nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (Tvarkos aprašo 2 priedo II skyrius „Pakuotės“), nebent tai prieštarauja higienos normoms.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 6 punktu, **antrinės pakuotės** turi atitikti Tvarkos aprašo 2 priedo II skyriuje patvirtintą reikalavimą (jei tai neprieštarauja nustatytiems higienos normoms), t. y. pakuotės turi būti laikytinos perdirbamosiomis pakuotėmis pagal [Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo](#) nuostatas ir (ar) turi būti vienalytės (homogeniškos) pakuotės, pagamintos iš vienos rūšies medžiagos:

Eil. Nr.	Pakuotės medžiaga	Ženklimas
1.	Stiklas	GL (arba GL nuo 70 iki 79)
2.	Metalas	FE (arba FE 40), ALU (arba ALU 41) Nuo 42 iki 49

3.	Popierius ar kartonas	PAP (arba PAP nuo 20 iki 39)
4.	Medis ar kamštinė medžiaga	FOR (arba FOR nuo 50 iki 59)
5.	Medvilnė ar džiuvas	TEX (arba TEX nuo 60 iki 69)
6.	Polietilentereftalatas	PET arba PET 1
7.	Aukšto tankumo polietilenas	HDPE (arba HDPE 2)
8.	Polivinilchloridas	PVC (arba PVC 3)
9.	Žemo tankumo polietilenas	LDPE (arba LDPE 4)
10.	Polipropilenas	PP (arba PP 5)
11.	Polistirenas	PS (arba PS 6)

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo ar gamintojo dokumentai, įrodantys, kad pakuotės yra homogeniškos ir (ar) atitinkamai paženklintos, arba atitiktis standartams, pagal kuriuos įrodoma, kad pakuočių medžiagos perdirbamos pvz., standartas LST EN 13432 „Pakuotė. Naudotų pakuočių, numatomų kompostuoti ir biologiškai skaidyti, reikalavimai.“, standartas *Voluntary Standard for Repulping and Recycling Corrugated Fiberboard Treated to Improve Its Performance in the Presence of Water and Water Vapor*, standartas *RecyClass* ar kitas lygiavertis standartas, arba Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje (<https://aaa.lrv.lt/>) skelbiamame atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, sąrašė nurodytų atliekų perdirbėjų ar eksportuotojų dokumentai, pagrindžiantys, kad tokios pakuotės, tapusios atliekomis, gali būti perdirbamos.

Informacija apie pakuotes ir jų ženklimą pateikiama Aplinkos ministerijos puslapyje [Pakuočių priskyrimas perdirbamoms / neperdirbamoms](#).

Tvarkos aprašo 7 punkto taikymas - dėl aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo ne visam pirkimo objektui

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 7 punktu, išimtis dėl reikalavimų taikymo ne visam pirkimo objektui, o tik jo daliai, kurios vertė sudaro daugiau kaip 50 procentų visos pirkimo vertės, yra galima tik tuomet, **kai pirkimo vykdytojas, vykdydamas tekstilės gaminių pirkimą, taiko Tvarkos aprašo 4.2, 4.3 ar 4.4.4 papunktį (pvz., neskelbiamo mažos vertės pirkimo atveju).**

Jei pirkimas yra skaidomas į atskiras pirkimo objekto dalis, sudarant atskiras pirkimo sutartis, aplinkos apsaugos kriterijus atitinkančių tekstilės gaminių vertė kiekvienoje pirkimo objekto dalyje turi sudaryti daugiau kaip 50 proc. pirkimo objekto dalies vertės.

Dokumento versijos

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2023-09-29	Pradinė dokumento versija.
2	2024-02-01	Patikslinta dokumento versija. Informacija papildyta atsižvelgiant į nuo 2024-02-01 įsigaliojusius Tvarkos aprašo pasikeitimus.
3	2025-02-11	Patikslinta dokumento versija. Informacija patikslinta atsižvelgiant į nuo 2024-11-01 įsigaliojusius Tvarkos aprašo pasikeitimus. Taip pat papildyta skiltimi „Rekomenduojami papildomi aplinkosauginiai kriterijai“ Šis dokumentas.